

Klimagassutslipp i norske kommuner:

Utslippene har gått ned mer i Ap-styrte kommuner enn i Høyre-styrte kommuner

En gjennomgang av Miljødirektoratets nyeste utslippstall for perioden 2015 til 2017¹ viser at:

- **Kommuner med en ordfører eller byrådsleder fra Arbeiderpartiet har kuttet 50 prosent mer enn kommuner med en ordfører eller en byrådsleder fra Høyre.**
- **Tar man med alle kommuner der Ap eller Høyre er med og styrer, styrkes bildet ytterligere: Kommuner med en ordfører eller varaordfører fra Arbeiderpartiet har kuttet over tre og en halv ganger så mye per innbygger, som en kommune der Høyre har ordfører eller varaordføreren.**

- Dette viser at det betyr noe hvem som styrer i kommunene. Det viser at en ordfører fra Arbeiderpartiet tar bylufta, klimaet og lokalmiljøet i en kommune på alvor, sier partileder Jonas Gahr Støre.

Jonas Gahr Støre vil gjøre klima til et hovedpoeng i talen sin til AUF-ungdommen på Utøya fredag 2. august. Ren byluft og klimavennlige lokalsamfunn er en av Arbeiderpartiets viktigste saker i denne valgkampen, som har overskriften sterkere fellesskap.

- Klimakrisen er den største utfordringen i vår tid, og den hører hjemme i et lokalvalg, fordi det er i kommunene vi lever livene våre. Nå merker vi klimaendringene i hverdagen, for hvert ras som går og for hver hetebølge. Vi er den første generasjonen som får merke klimaendringene, og vi er den siste generasjonen som kan gjøre noe med det. Min ambisjon er derfor at dette valget skal være det første lokalvalget der klima og lokalmiljø er en av de aller, aller viktigste sakene, sier Støre.

Utslippsnedgangen i en kommune kan naturligvis ikke i sin helhet tilskrives lokale politiske vedtak, siden både nasjonal politikk og andre faktorer spiller inn. Samtidig mener Støre at forskjellen på utslippskuttene viser hvilke politikere som tar klimautfordringene mest på alvor.

- Når de to største byene i landet, Oslo og Bergen, har kuttet utslippene med 16 og 11 prosent på to år, så monner det. Det viser at det nytter å satse på ren luft og gode kollektiv- og sykkeltilbud. Også i små og mellomstore kommuner nytter det: I Aurskog-Høland utstyrer man kommunale bygg, som skole, sykehjem og snart rådhuset, med solceller for å kutte utslippene, sier Støre.

Se flere detaljer for beregningene på neste side.

¹ 2017 er de nyeste tallene fra Miljødirektoratet, fordi utslippstallene publiseres med ~1,5 års forsinkelse. De ble publisert 25. juli i år.

Nærmere om hovedpunktene

- **Kommuner med en ordfører eller byrådsleder fra Arbeiderpartiet, har kuttet 50 prosent mer enn kommuner med en ordfører fra Høyre, mellom 2015 og 2017.**
 - Utslippskutt per innbygger i Ap-styrte kommuner er 0,18 tonn CO2-ekvivalenter.
 - Utslippskutt per innbygger i H-styrte kommuner er 0,12 tonn CO2-ekvivalenter.
 - Ser man bort fra landets ti største kommuner, mer enn doubles forskjellen; da har Ap-styrte kommuner kuttet mer enn to ganger så mye som H-styrte kommuner per innbygger.
 - Kommuner med Ap-ordfører kutter også mest totalt sett (i absolutte tall) og prosentvis mellom 2015 og 2017.
- **Tar man med alle kommuner der Ap eller Høyre er med og styrer, styrkes bildet ytterligere: Kommuner med en ordfører/byrådsleder eller varaordfører fra Arbeiderpartiet har kuttet over tre og en halv ganger så mye per innbygger, som en kommune der Høyre har ordfører/byrådsleder eller varaordføreren.**
 - Kutt per innbygger i kommuner der Ap styrer eller er med og styrer er 0,25 CO2-ekvivalenter.
 - Kutt per innbygger i kommuner der H styrer eller er med og styrer er 0,07 CO2-ekvivalenter.
 - Kommuner der Ap og H sammen har ordfører og varaordfører er inkludert i begge gruppene, slik at man 'deler likt på effekten' i disse kommunene.
- **Ser man på totaltallene mellom 2015 og 2017, har Ap-styrte kommuner kuttet over fire ganger så mye utslipp som H-styrte kommuner.²**
 - Utslippene i Ap-styrte kommuner har gått ned med 614.876 tonn CO2-ekvivalenter, noe som tilsvarer om lag 49 prosent av totale netto utslippskutt i perioden.
 - Utslippene i H-styrte kommuner har gått ned med 146.934 tonn CO2-ekvivalenter, noe som tilsvarer om lag 11 prosent av totale netto utslippskutt i perioden.
- **Arbeiderpartiets kommuner jobber målrettet med å redusere klimagassutslippene sine. Noen gode eksempler på det er Aurskog-Høland (-20%), Harstad (-17%), Oslo (-16%), Bergen (-11%) og Porsgrunn (-21%).**
- **Noen Ap-styrte kommuner har også økt utslippene sine det siste året, som for eksempel Tromsø (+20%)³. Også noen H-styrte kommuner øker, som for eksempel Kristiansand (+7%).**

Hvem som har ordføreren/byrådslederen	Netto kutt (tonn CO2-ekv.)	Innbyggere	Kutt per innbygger (CO2-ekvivalenter)
Arbeiderpartiet	-614 876	3 374 242	-0,18
Høyre	-146 934	1 200 699	-0,12

Hvem som har ordføreren/byrådslederen eller varaordføreren ⁴	Netto kutt (tonn CO2-ekv.) ⁵	Innbyggere ⁶	Kutt per innbygger (CO2-ekvivalenter)
Arbeiderpartiet	-936 235	3 691 439	-0,25
Høyre	-115 665	1 645 971	-0,07

² Totale utslipp i norske kommuner var om lag 37,4 millioner tonn CO2-ekvivalenter i 2015 og 36,1 millioner tonn CO2-ekvivalenter i 2017, ifølge tall fra Miljødirektoratet. Utslipp fra olje- og gassutvinning er holdt utenfor. Totale 2018-utslipp for Norge var 52,95 millioner tonn i 2018 (+0,2 fra 2017)

³ Ifølge Tromsø kommune, skyldes mye av økningen at Tromsø nå har søppelforbrenning i kommunen, mens de før 2015 kjørte søppel til Sverige, som er dårligere for klimaet totalt sett, men slår positivt ut på kommunens egne utslipp.

⁴ Kommune der Arbeiderpartiet og Høyre samarbeider inngår i begge gjennomsnitt for å unngå urettferdige skjevheter.

⁵ I dette tilfellet, siden Arbeiderpartiet og Høyre samarbeider i noen kommuner, vil noen av disse CO2-ekvivalentene bli talt med i begge gjennomsnittene (med andre ord, kuttene kan ikke plusses sammen). Det likevel mest rettferdig at disse kommunene telles med for begge partiene.

⁶ I dette tilfellet, siden Arbeiderpartiet og Høyre samarbeider i noen kommuner, vil noen av disse innbyggerne bli talt med i begge gjennomsnittene (med andre ord, antall innbyggere kan ikke plusses sammen). Det likevel mest rettferdig at disse kommunene telles med for begge partiene.

Om dataene:

- Beregningene er basert på de nyeste utslippstallene fra Miljødirektoratet som ble publisert 25. juni i år. Det er om lag ett og et halvt års forskyvning på publiseringen av utslippstallene.
- Innbyggertall per kommune er hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB).
- For hver kommune har Arbeiderpartiet selv lagt inn informasjon om hvorvidt det er Arbeiderpartiet eller Høyre som har ordføreren eller varaordføreren, blant annet basert på informasjon fra kommunenes egne nettsider.
- Utslippskuttene for hver kommune kan lastes ned her:
<https://www.miljodirektoratet.no/klimagassutslipp-kommuner/?area=41§or=-2>